

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania K. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 marca 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego, od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 października 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od K. K. na rzecz pozwanego 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 24 października 2017 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. z 4 maja 2017 r. i oddalił odwołanie ubezpieczonego K. K. od decyzji pozwanego z 27 września 2016 r., odmawiającej mu prawa do emerytury w obniżonym wieku wobec niewykazania 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w części spornej uznał ubezpieczonemu okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie [...] w S. na stanowisku maszynisty sprzętu ciężkiego od kwietnia 1985 r. do 31 stycznia 1990 r. jako pracę w szczególnych warunkach z wykazu A, dział VIII, poz. 2 do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu orzeczenia reformatoryjnego stwierdził, że Sąd Okręgowy przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, zgromadził wartościowy materiał dowodowy, jednakże z analizy jego wyników wyprowadził nieuprawnione wnioski. Uwzględnienie pracy w szczególnych warunkach nie może odnosić się do okresu przed dniem zdobycia uprawnień maszynisty ciężkiego sprzętu budowlanego i drogowego. Analiza dokumentacji akt osobowych przeczy konstatacji Sądu Okręgowego. Ubezpieczony 2 kwietnia 1984 r. ponownie podjął pracę w Przedsiębiorstwie [...] w S. i po raz kolejny powierzono mu obowiązki pomocnika maszynisty sprzętu ciężkiego. Ubezpieczony, będąc zatrudnionym po raz pierwszy w tym zakładzie pracy, nie uzyskał uprawnień maszynisty sprzętu ciężkiego budowlanego, bowiem od 18 października 1979 r. był uczestnikiem kursu dla operatorów spycharek a 24 listopada 1979 r. porzucił pracę. Ponownie został skierowany na kurs operatorów spycharek, gdy 16 kwietnia 1985 r. uzyskał pozytywne orzeczenia psychologiczne o przydatności na stanowisku maszynisty spycharki. Kurs taki ukończył 11 czerwca 1985 r., co jednoznacznie potwierdza orzeczenie z 11 czerwca 1985 r. o przyznaniu uprawnień. Od lipca 1985 r. pracodawca powierzył ubezpieczonemu obowiązki maszynisty sprzętu ciężkiego. Dopiero w czerwca 1985 r. ubezpieczony uzyskał podstawowe kwalifikacje operatora sprzętu ciężkiego, a nie wyższej klasy jak to uznał Sąd Okręgowy. Uprawnione jest zatem uwzględnienie okresu pracy na stanowisku maszynisty ciężkiego sprzętu budowlanego i drogowego od lipca 1985 r., który po doliczeniu pozostałego okresu składa się na 14 lat, 5 miesięcy i 26 dni pracy w szczególnych warunkach. Sąd Apelacyjny nie zaaprobował stanowiska Sądu pierwszej instancji, iż od 2 kwietnia 1984 r., kiedy ubezpieczony podjął po raz drugi pracę w Przedsiębiorstwie, mimo że posiadał angaż pomocnika maszynisty, faktycznie był operatorem ciężkiego sprzętu i okres ten należy zaliczyć do szczególnego stażu ubezpieczeniowego. Brak objęcia w pozycji 3, działu V, wykazu A stanowiska pomocnika maszynisty ciężkiego sprzętu budowlanego i drogowego, nie uprawnia do uwzględnienia okresu pracy ubezpieczonego wykonywanej przed formalnym uzyskaniem uprawnień do okresu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie prawa materialnego – § 4 ust. 3 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z art. 184 i art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i uznanie, że ubezpieczony nie posiada co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, co wynikało z kierowania się przez Sąd Apelacyjny, jak wynika z treści uzasadnienia, nazwą zajmowanego stanowiska i konkluzją, że w pozycji 3, działu V, wykazu A brak stanowiska pomocnika maszynisty ciężkiego sprzętu budowlanego i drogowego. Dokonując takiej konkluzji Sąd Apelacyjny nie rozważał czy obowiązki i warunki pracy pomocnika maszynisty były inne niż maszynisty.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. albowiem z uwagi na podniesiony zarzut naruszenia prawa materialnego jest ona oczywiście uzasadniona. Nazwa stanowiska nie decyduje o charakterze pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach. Podstawą rozstrzygnięcia reformatoryjnego było przyjęcie, że w pozycji 3 działu V wykazu A brak jest stanowiska pomocnika maszynisty ciężkiego sprzętu budowlanego i drogowego, Sąd drugiej instancji nie dokonał własnych stanowczych i jasnych ustaleń faktycznych, które pozwalałyby na ocenę czy zmiana w zakresie rozstrzygnięcia jest uzasadniona. Takie działanie jest nieusprawiedliwione albowiem nie można stosować prawa materialnego bez wyjaśnienia podstawy faktycznej w zakresie pozwalającym na zastosowanie tego prawa. Sąd Apelacyjny skupił się w zasadzie wyłącznie na fakcie w jakiej dacie ubezpieczony nabył uprawnienia zawodowe, a tym bardziej czy pomiędzy warunkami pracy sprzed i po uzyskaniu uprawnień nastąpiła jakakolwiek zmiana. W konsekwencji doszło do oczywistego naruszenia prawa materialnego, tym bardziej, że w świetle uzasadnienia Sądu drugiej instancji, Sąd Okręgowy przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe.

Pozwany zarzucił bark podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i wniósł o zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona i dlatego nie został uwzględniony.

Skargę kasacyjną wnosi się od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji (art. 398¹ k.p.c.).

Skarżący kieruje zarzuty do ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego. Rzecz jednak w tym, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ani nawet w podstawie kasacyjnej nie zarzuca naruszenia przepisów prawa procesowego. Jest to podstawowy mankament. Podstawy kasacyjne skargi ocenia się wedle zarzutów naruszenia prawa materialnego lub procesowego (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Sąd Najwyższy nie rozpoznaje sprawy tylko skargę kasacyjną w granicach jej zarzutów (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Wcześniej jednak skarżący musi wykazać zasadną podstawę przedsądu. Skoro punktem odniesienia w ocenie zasadności skargi kasacyjnej są zarzuty kasacyjne (art. 398¹⁴ w związku z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), to reguła ta jest tym bardziej aktualna w odniesieniu do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wówczas znaczenie ma samodzielne (odrębne od podstaw kasacyjnych) wskazanie i wykazanie, że skarga kasacyjna jest aż oczywiście uzasadniona. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi tego nie czyni. Sąd drugiej instancji ustrojowo samodzielnie ustala stan faktyczny i suwerennie stosuje prawo materialne. Sąd drugiej instancji ustalił, że ubezpieczony dopiero później wykonywał pracę w szczególnych warunkach z wykazu do rozporządzenia i że praca na stanowisku pomocnika nie jest równoznaczna z pracą maszynisty ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych. Ustalenia faktyczne na których oparto zaskarżony wyrok wiążą Sąd Najwyższy w ocenie zarzutów materialnych skargi zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. Związanie to jest aktualne na etapie przedsądu w ocenie podstawy z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu, a późniejszym rozpoznaniem skargi kasacyjnej z ograniczeniem wynikającym z art. 398¹³ § 2 k.p.c. (także z art. 398³ § 3 k.p.c.). Skarżący nie zarzuca przykładowo naruszenia art. 217 § 3 k.p.c. przez brak dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności lub art. 382 k.p.c. przez pominięcie zebranego materiału ani art. 328 § 2 k.p.c. w odniesieniu do uzasadnienia wyroku.

Z tych motywów nie można stwierdzić, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) i dlatego orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.